

и особенности использования результатов применения специальной техники.

Ключевые слова: досудебное расследование, органы внутренних дел, оперативно-розыскная деятельность, специальная техника.

Bezrukov D. V. Legal basis of the use of technology in pre-trial investigation under new criminal procedural law. The author has studied basis, which have defined the need of the use special technology in investigation of the crimes; role and place of the technology in the activity internal affairs bodies and particularities of the use of result of using the special technology.

According to the author, materials derived from the use of technical means of data recording, have significant differences from other information used in the internal affairs bodies activities. Assessment of such evidence must take into account three criteria, the lack of or non-compliance of each of the specified requirements must make the evidence inadmissible: 1) procedural importance, 2) compliance of information obtaining sources with requirements of the Criminal Procedural Code of Ukraine and 3) expert confirmation of authenticity. Fact-finding authenticity of materials derived from the use of technical means of data recording is a set of studies based on the use of digital computer technology and those that require the involvement of specialists in various fields of scientific knowledge.

Keywords: pre-trial investigation, internal affairs bodies, operational-search activity, special technology.

Надійшла до редакції 07.10.2013

Вітвіцький А. С.

викладач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.98

СТАН РОЗВИТКУ УЯВЛЕНЬ ПРО ТАКТИКУ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ЗЛОЧИННИМИ УГРУПОВАННЯМИ З МІЖНАРОДНИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ

Визначено стан розвитку уявлень про тактику розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними угрупованнями з міжнародними зв'язками.

Ключові слова: злочин, організовані злочинні угруповання, боротьба, кримінальне середовище.

Постановка проблеми. Динамічні зміни у характері організованої злочинної діяльності і умовах боротьби з нею наочно демонструють недостатність старих засобів та методів правової, організаційної, технічної і тактичної протидії транснаціональній злочинності і необхідність їх істотного оновлення, вдосконалення та розвитку. Усе це потребує нових, нерідко нетрадиційних й оригінальних підходів до організації і здійснення боротьби зі злочинністю.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Цю проблему розглядали О.Ф. Бантишев, В.Г. Лукашевич, І.В. Постика, О.П. Снігерьев, К.Г. Фетисенко, К.О. Чаплинський, В.М. Шевчук [1] та ін.

Метою статті є дослідження стану розвитку уявлень про тактику розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними угруповання-

ми з міжнародними зв'язками.

Виклад основного матеріалу. Із прискоренням процесу світової інтеграції й економічної глобалізації збільшується обсяг міжнародних обмінів, у сукупності із транснаціональними організованими злочинами. Це є серйозною небезпекою для свободи й стабільності світового співтовариства. Кримінальне середовище, використовуючи правові, економічні, політичні, організаційні вади в роботі правоохоронних органів, створило єдиний кримінальний простір, взяло під контроль значну частину економічних структур.

Так, щороку зростає число транснаціональних злочинів, де переважають відмивання брудних грошей, наркобізнес, торгівля людьми, нелегальна торгівля зброєю, кіберзлочинність і кібертероризм, морське піратство, нелегальна міграція, нелегальний вивіз жінок і дітей за межі України з метою примусити їх займатися проституцією, вивіз творів мистецтва й антикваріату тощо.

Проте, як свідчать узагальнення й аналіз практики слідчо-судових органів, організація виявлення, дізнання і розслідування транснаціональних злочинів мають певну специфіку, через що стикаються з серйозними труднощами. Це, у свою чергу, негативно впливає на перспективи розслідування та судового вирішення кримінальних справ зазначеної категорії.

Також слід зазначити, що серед аналізованих у методиці закономірностей організованої діяльності можна виокремити закономірності, що пов'язані:

✓ з метою і об'єктом злочинних зазіхань. Головною метою будь-якого організованого злочинного угруповання є одержання незаконних прибутків. При досягненні зазначеної мети можуть з'явитися й інші, наприклад, здобуття лідерами формування політичної влади тощо. Головна мета визначає вибір безпосередніх об'єктів злочинного зазіхання: валюти, цінних паперів, коштовностей, промислової сировини, зброї, наркотичних засобів, новітніх технологій тощо;

✓ з формуванням злочинних спільнот, їхньою внутрішньою організацією. Так, спільноти, що спеціалізуються на розкраданні цінних паперів, виникають всередині діючих легальних структур. Спільноти, які вчиняють грабежі та розбої, вимагання та розкрадання майна, мають структуру, яка є традиційною для загальнокримінальних злочинних угруповань;

✓ зі специфікою функціонування злочинної спільноти: суворою конспірацією, наявністю механізму регенерації функцій і кадрового складу окремих ланок у випадку їхньої втрати, наприклад, у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

✓ із властивими злочинній спільноті високим ступенем організації та системою забезпечення безпеки, прагненням до розширення сфер діяльності, наявністю певної ідеології, використанням засобів та методів захисту від державного і суспільного контролю тощо [2].

Саме світове співтовариство намагається всіма силами якомога ефектніше протистояти тенденції розповсюдження цих загрозливих проявів. Так, проблема боротьби з організованою злочинністю знайшла своє законодавче

закріплення у Вискулевській угоді й у Статуті Співдружності. 12 березня 1993 року в Москві Рада глав урядів СНД затвердила Програму спільних заходів щодо боротьби з організованою злочинністю й іншими небезпечними видами злочинів на території держав-учасниць СНД. Проте за більшістю позицій програму не було виконано з ряду актуальних причин:

- 1) нереальні строки виконання програми (один рік);
- 2) відсутність досвіду спільної роботи;
- 3) відсутність правової бази для співробітництва;
- 4) прагнення охопити заходами всі країни СНД, незважаючи на специфіку їх інтересів;
- 5) відсутність матеріально-технічної бази спільних дій;
- 6) відсутність чіткого поділу обов'язків між сторонами;
- 7) прагнення розв'язати комплексні проблеми зусиллями одного-двох міністерств;
- 8) відсутність контролю над виконанням програми тощо [3].

На сьогодні, незважаючи на вищевказані проблеми, положення Програми реалізуються. Дуже важливим питанням є необхідність відновлення системи розкриття злочинів і засобів інтенсивної боротьби з ними. Міжнародне співтовариство повинно усвідомити, що обміни й співробітництво між двома і більше країнами, особливо у сфері правового сприяння в боротьбі з транснаціональними організованими злочинами, є незамінною умовою для захисту інтересів усіх країн [4].

Продовжуючи розгляд проблеми застосування національного законодавства під час розслідування транснаціональних злочинів, особливу увагу необхідно звернути на відсутність реального механізму взаємодії правоохоронних органів у рамках реалізації норм кримінального переслідування. Це, наприклад, відсутність правової регламентації боротьби із транснаціональними злочинами; відсутність механізму створення й функціонування міжнародних слідчо-оперативних груп, міжнародних координуючих органів, що дозволяють оперативно використовувати правову імплементацію при розслідуванні транснаціональних злочинів, інституту постійних представників у суміжних регіонах різних країн. Так, на думку А. Х. Пілтоян, без вирішення цієї проблеми боротьба із транснаціональною злочинністю стає досить важкою [5].

Міжнародно-правова база створення міжнародних слідчо-оперативних груп, участі іноземних представників у провадженні у кримінальних справах в різних країнах знаходиться на стадії формування. Разом з тим проблема створення міжнародних слідчо-оперативних груп заслуговує на особливу увагу і вимагає свого вирішення. Зокрема, підлягають вирішенню питання, що виникають у разі створення, організації роботи і правового забезпечення діяльності міжнародних слідчо-оперативних груп, визначення статусу посадових осіб, які входять до їх складу.

Не слід нехтувати також і проблемами організації транснаціональних тактичних операцій, які б планувалися на спільних засіданнях правоохоронних органів різних держав, що активно борються з транснаціональними злочинними угрупованнями. На думку М. І. Пашковського, застосування традиційних форм міжнародної взаємодії буває недостатньо для ефектив-

ного розслідування, що зумовлено низкою факторів. Так, М. І. Пашковський зазначає, що історія боротьби зі злочинністю і раніше знала випадки, коли створювалися спеціальні міжнародні органи розслідування, але предметом їх розслідування були міжнародні злочини й злочини міжнародного характеру (Комісії з Югославії 1993 року, Руанди 1994 року, Сомалі 1993 року, Бурунді 1995 року). Діяльність жодної з цих комісій не дала очікуваних результатів, оскільки навіть у випадку вдалого проведення розслідування залишалося невирішеним питання використання його результатів у ході наступного судового розгляду [6].

Так, 22 січня 1993 року у м. Мінську главами держав – членів СНД було підписано Конвенцію про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах. Хоча Конвенція й вирішує багато питань, пов'язаних з міжнародним співробітництвом правоохоронних органів, але є не у всьому досконалою. Зокрема, у ній не передбачено можливість проведення ряду спільних скоординованих дій по гарячих слідах або будь-яких великомасштабних операцій на територіях договірних сторін, спрямованих на швидке виявлення, розшук і затримання членів злочинних співтовариств, які діють на території декількох держав. Складнощі в розкритті й розслідуванні транснаціональних злочинів спонукають до того, що співробітники спеціалізованих підрозділів, які займаються боротьбою з організованою злочинністю, поряд з використанням можливостей Інтерполу, для швидкого розв'язання завдань самостійно приймають різні рішення і реалізують їх самостійно. Отже, саме безпосередня взаємодія оперативних працівників сприяє успішному виконанню поставлених завдань [7].

Ще однією проблемою застосування норм законодавства у сфері боротьби із транснаціональною злочинністю, на думку білоруського вченого-криміналіста Г. А. Зоріна, слід вважати недосконалість інформаційного забезпечення. Вчений вважає, що транснаціоналізація організованої злочинної діяльності, тобто вихід її за межі національної території однієї держави, є міжнародним процесом, це один з найвищих рівнів кримінальної еволюції. У цьому злочинності сприяють високі інформаційні технології. Сучасні комунікаційні технології й великі зв'язки організованої злочинності полегшили їй встановлення контактів із партнерами в інших країнах і на інших континентах. Сучасні банківські системи електронних розрахунків дають можливість здійснювати міжнародні злочинні угоди, пов'язані в першу чергу з «відмиванням» доходів, отриманих незаконним шляхом, а також різного роду фінансовими махінаціями. Отже, на думку вченого, під час розробки методики розслідування транснаціональних злочинів необхідно приділяти особливу увагу інформаційному забезпеченню даного процесу, що на сьогодні зробити досить непросто. Причиною тому є різні рівні як економічного, соціального, так і технологічного розвитку держав [8].

У рамках проекту боротьби із транснаціональною злочинністю особливу увагу привертають американсько-російські зв'язки у вивченні й протидії організованій злочинності й корупції. Порушуючи саме дану проблему, фахівці з України, США й Росії зазначають, що транснаціональна організована злочинність прагне будь-якими шляхами не тільки уникнути

відповідальності й безкарно вчиняти злочини, але й завчасно готує під це підґрунтя. Наприклад, міжнародні злочинні угруповання основні бази своєї злочинної діяльності, як правило, розміщують у країнах, які мають слабку економіку, низький рівень життя, але високий рівень корупції й злочинності; впроваджують у законодавчу сферу й лобіюють закони, які призводять до занепаду країни [9].

Отже, у таких умовах дуже проблематично вести ефективну боротьбу зі злочинністю усередині держави. Саме ж прагнення держави потрапити в розвинене європейське співтовариство й брати участь у боротьбі з міжнародною злочинністю вже є частиною вирішення ряду проблем. Отже, така тенденція вже сама по собі вимагає від держави радикальних заходів щодо реформи законодавства й судової системи.

Основними причинами, що породжують проблеми застосування законодавства під час розслідування транснаціональних злочинів є прийнята 15 листопада 2000 року резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї ООН Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності [10] з Протоколами до неї, яку 4 лютого 2004 року також ратифікувала й Україна [11].

Так, вчений з Білорусії В. О. Меркушин зазначає, що в Конвенції відсутнє чітке поняття транснаціональної організованої злочинності, не виявлені основні сфери діяльності організованих злочинних формувань: незаконна торгівля зброєю, наркотиками, дорогоцінними й кольоровими металами, творами мистецтва й антикваріату, енергоресурсами, виготовлення фальшивих грошей і підробка цінних паперів, торгівля людьми тощо. Національне законодавство ще не адаптовано до функціонування на рівні міжнародного правового поля. Звичайно, такий стан справ не сприяє чіткій регламентації розслідування злочинів, вчинених транснаціональними злочинними угрупованнями. На підтвердження сказаного слід навести думку В. П. Сапальова та П. Т. Дорошенка, які вважають, що оперативні співробітники правоохоронних органів здебільшого не знайомі з основами міжнародного публічного права, не інформовані про особливості правового регулювання конкретних питань в окремих країнах, не володіють досвідом взаємодії із зарубіжними правоохоронними органами, що, разом узяті, знижує ефективність боротьби з транснаціональною злочинністю. Найбільш складною проблемою в боротьбі з транснаціональною злочинністю, безперечно, є вихід за державні кордони [12].

Про недосконалість Конвенції йдеться і в організаційно-правових аспектах співпраці правоохоронних органів Росії із закордонними державами в боротьбі з організованою злочинністю [13]. Аналізуючи вищевказану конвенцію, В. П. Меркушин зазначає, що неврегульованість у Конвенції питань щодо розширення кола злочинів, які вважаються транснаціональними, буде обов'язково породжувати різні трактування транснаціональної організованої злочинності, що загалом здатне поставити під сумнів необхідність спеціалізації боротьби з нею як на міжнародному, так і на національному рівнях. Наприклад, незаконна торгівля наркотичними засобами і зброєю, по суті, є однією з основних сфер діяльності транснаціональних злочинних угруповань, оскільки більш-менш великі поставки наркотиків і

зброї завжди здійснюються винятково в чітко організованому й контрольованому русі. Отже, не можна розглядати діяльність світового співтовариства в боротьбі з незаконним обігом наркотиків, зброї, виробленням та збутом фальшивих грошей та іншими видами кримінальної діяльності відокремлено одна від іншої й без прямої взаємозалежності з діями злочинних організацій.

Так, у Додатковому протоколі до Конвенції торгівля людьми розглядається як один із найяскравіших проявів транснаціональної організованої злочинності. Разом з тим, на думку вченого, аналіз сучасного механізму співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю дозволяє висловити ряд пропозицій щодо його вдосконалення. Держави-учасниці повинні прагнути:

а) до вироблення національних проектів й оцінки їх ефективності, виявлення й впровадження оптимальних видів практики й політики, спрямованих на попередження транснаціональної організованої злочинності;

б) до скорочення існуючих або майбутніх можливостей подальшого розповсюдження організованих злочинних угруповань, їх можливості діяти на законних ринках та використовувати доходи від злочинів;

в) до акцентування уваги на фактах існування причин і небезпечному характері транснаціональної організованої злочинності;

г) до створення на національному рівні органу або органів, які були б здатні надавати допомогу іншим державам-учасникам у розробці заходів щодо попередження транснаціональної організованої злочинності, і повідомлення про це Генеральному секретареві ООН;

г) до співробітництва з відповідними універсальними й регіональними організаціями, участі в міжнародних проектах, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю; реалізації цих положень Організацією Об'єднаних Націй як лідера й координатора політики боротьби із транснаціональною організованою злочинністю.

Також В. П. Меркушин робить справедливий висновок про те, що з метою підвищення ефективності діяльності ООН у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю положення Конвенції, крім своєї універсальності й загальносвітової значущості, повинні мати ще і характер практичної застосовності, особливо в плані їх імплементації в національне законодавство [14].

Зі сказаного випливає, що дане законодавство, будь воно навіть і міжнародним, усе ще не відповідає вимогам сучасного розуміння транснаціональної злочинності. Міжнародне співтовариство це добре розуміє й намагається виправити недоліки. У рамках такої діяльності проводяться різні міжнародні симпозіуми, семінари, наради, конференції та робочі зустрічі з питань боротьби із транснаціональною злочинністю. Наприклад, 5–6 листопада 2009 року у м. Кишиневі (Республіка Молдова) в Академії «Штефан чел Маре» МВС Молдови відбулася Міжнародна конференція «Міжнародна співпраця органів внутрішніх справ у боротьбі з транснаціональною злочинністю», в якій взяли участь представники Німеччини, Румунії, Росії, України та власне Республіки Молдова. На конференції розглядалися саме питання щодо розв'язання проблем боротьби з тра-

національною злочинністю. Її учасниками зазначалося, що якісної боротьби із транснаціональними злочинами не може бути забезпечено в рамках однієї держави. Складність подолання даного явища пояснюється суперечністю між зростанням міжнародного чинника в діяльності сучасних злочинних організацій і обмеженими можливостями національних урядів здійснювати контроль за діяльністю злочинних структур транснаціонального характеру [15].

Національна ж ідея щодо покращення рівня боротьби з транснаціональними злочинами знайшла своє вираження в Постанові Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 року № 410 «Про затвердження Державної програми протидії торгівлі людьми на період до 2010 року». У п. 4 «Очікувані результати» Державної програми йдеться про необхідність поліпшення роботи правоохоронних органів, підвищення рівня їх взаємодії з відповідними структурами інших держав у розслідуванні злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми [16]. На жаль, ця Постанова так і не врахувала можливість співпраці в галузі розслідування інших видів транснаціональних злочинів.

Проблематичними залишаються питання інформаційного забезпечення боротьби із транснаціональними злочинами. Згідно з позицією вчених Ю. П. Аленіна та М. І. Пашковського, в рамках проблеми боротьби із транснаціональними злочинами на перший план виступає інформаційне забезпечення цієї боротьби та питання видачі злочинців, і якщо останній проблемі присвячено достатньо монографій та публікацій, то питання інформаційного забезпечення боротьби з тероризмом залишається ще зовсім не дослідженим. Автори публікації зазначають, що вітчизняне законодавство, на відміну від законодавства інших європейських країн, не знає детальної регламентації питань, пов'язаних з міжнародними відносинами [17]. Ще однією проблемою реалізації норм вітчизняного законодавства є слабка навчально-методична забезпеченість правоохоронних органів, що ведуть боротьбу зі злочинністю в Україні.

Проаналізувавши ряд навчально-методичних видань України, можна виділити лише одиниці з них, які містять системний опис здійснення міжнародної допомоги в ході розслідування кримінальних справ. Так, порядок зносин у сфері здійснення міжнародно-правової допомоги в ході розслідування кримінальних справ задекларований у ряді європейських конвенцій: Європейській конвенції про боротьбу з тероризмом від 27 січня 1977 року, яка була ратифікована в Україні 17 січня 2002 року [18]; Європейській конвенції про передачу провадження в кримінальних справах від 15 травня 1972 року, до якої приєдналася Україна 22 вересня 1995 року [19]; Європейській конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах від 20 квітня 1959 року, яка була ратифікована в Україні 16 січня 1998 року [20]. Однак ці міжнародні акти, як правило, містять загальні правила здійснення міжнародно-правової допомоги, що відображені й у Конвенції ООН «Проти транснаціональної організованої злочинності». Тобто будь-яких новел щодо модернізації в бік підвищення оперативності провадження у кримінальних справах стосовно розслідування транснаціональних злочинів вони не містять. Хоча зацікавленість може викликати порядок використання

спеціальних оперативних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, на що вказується і вітчизняними дослідниками [21].

Висновки. Отже, на підставі вищевикладеного можна виділити ряд істотних проблем, які ускладнюють розслідування кримінальних справ по транснаціональних злочинах. Такими проблемами можна вважати:

1. Різні підходи національних кримінальних законодавств держав, що беруть участь у розслідуванні транснаціональних злочинів, до визначення ступеня суспільної небезпеки вчинених діянь.

2. Відсутність як в Україні, так і в країнах СНД відповідної правової бази протидії транснаціональній організованій злочинності змушує підмінювати її вжиттям заходів організаційно-відомчого характеру.

3. Відсутність багатосторонніх угод про одноманітність у використанні й оцінці результатів експертних досліджень.

4. Неоднозначність вибору органами розслідування різних держав експертних методик і критеріїв їх допустимості.

5. Відсутність єдиного міжнародного сертифікованого реєстра судових експертиз, який би містив весь перелік методик, прийнятих до використання судовими експертами на територіях країн, що беруть участь у розслідуванні транснаціональних злочинів.

6. Відсутність єдиної системи підготовки й підвищення кваліфікації експертних кадрів.

7. Відсутність всебічної системи методичного рецензування представлених висновків, контролю якості проведених досліджень, критеріїв відповідності або адекватності використовуваної приладової бази, інструментального устаткування й матеріалів, спільних методик обміну досвідом, тенденцій до проведення спільних наукових і практичних досліджень тощо.

8. Відсутність єдиних транснаціоналізованих понять, а також стандартизації криміналістичних і організаційних питань розслідування зазначених видів злочинів.

9. Відсутність у чинному законодавстві України розділу, що передбачає міжнародно-правове співробітництво в галузі розслідування злочинів.

10. Відсутність самостійної міжнародної організації, що поєднує інститути судової експертизи різних країн у єдиному науково-методичному і правовому полі, а також єдиних міжнародних стандартів і критеріїв сертифікації на відповідність цим стандартам.

11. Відсутність механізму створення й функціонування міжнародних слідчо-оперативних груп, міжнародних координуючих органів, що дозволяють оперативно використовувати правову імплементацію при розслідуванні транснаціональних злочинів, відсутність інституту постійних представників у суміжних регіонах різних країн.

12. Відсутність транснаціональних методик організації різних транснаціональних тактичних операцій, які б планувалися на спільних засіданнях правоохоронних органів різних держав, що здійснюють розслідування відповідних кримінальних справ.

13. Недостатньо високий рівень теоретичних і правових знань, а також практичних вмінь і навичок співробітників слідчого та оперативно-

розшукового апаратів правоохоронних органів України, які залучаються до розслідування транснаціональних злочинів.

Бібліографічні посилання

1. Лукашевич В.Г. Криминалистические аспекты изучения преступных групп : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М, 1979; Снігерьев О.П. Борьба с организованной злочинністю на транспорті : автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук. – Х., 1996; Постика И.В. Проведение дознания по делам о контрабанде, совершенной с участием представителей предпринимательских структур. – Одесса, 1998; Шевчук В.М. Проблемы методики розслідування контрабанди : дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 1998; Бантишев О.Ф., Фетисенко К.Г. Контрабанда, скоювана організованими злочинними угрупованнями, і суміжні з нею злочини. – К., 1999.
2. Макаренко Є.І. Проблеми методики розслідування злочинів організованих кримінальних угруповань // Вісник Академії митної служби України. – 2000. – № 3. – С. 184-205.
3. Международное сотрудничество в области борьбы с преступностью. – Режим доступа : <http://www.allpravo.ru/.../instrum6815/item6909.html>.
4. Вэйдун Гн. Со. Интенсификация международного сотрудничества: эффективный подход к борьбе с транснациональными организованными преступлениями / Гн. Со Вэйдун : региональная конф. генеральных прокуроров Азии и Европы, г. Уанчжоу, 12–14 нояб. 2001 г. – Режим доступа : <http://www.crime.vl.ru/index.php?>
5. Пилтоян А. Х. Особенности расследования организованной преступной деятельности в Литве и возможности их использования в уголовном судопроизводстве : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / А. Х. Пилтоян. – Калининград, 2007.
6. Пашковский Н. И. Совместные следственные группы в уголовно-процессуальном механизме противодействия организованной преступности / Н. И. Пашковский. – Режим доступа : <http://www.inter.criminology.org.ua/modules.php?>
7. Организованная преступность. – Режим доступа: <http://www.BestReferat.ru/referat-84714.html>.
8. Зорин Г. А. Проблемы информационного обеспечения борьбы с транснациональной преступностью / Г. А. Зорин. – Режим доступа: http://ncpi.gov.by/Conf/report/r_44.htm
9. Американо-российские связи в изучении и противодействии организованной преступности и коррупции. – Режим доступа : <http://chinovnik.uara.ru/modern/article.php?id=58>
10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : ратифікована законом України від 4 лют. 2004 р. № 1433-IV // ВВР України. – 2004. – № 19.
11. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітряю) : закон України від 4 лют. 2004 р. № 1433-IV // ВВР України. – 2004. – № 19.
12. Сапальов В. П. Місце спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю СБ України у протидії транснаціональному наркобізнесу / В. П. Сапальов, П. Т. Дорошенко. – Режим доступа : http://mndc.naiu.kiev.ua/Gurnal/15text/g15_14.htm.
13. Организационно-правовые аспекты сотрудничества правоохранительных органов России с зарубежными государствами в борьбе с организованной преступностью. – Режим доступа : http://www.pravo.vuzlib.net/book_z065_page_13.html.
14. Меркушин В. О. О повышении роли ООН в области борьбы с транснациональной преступностью и ее организованными структурами / В. О. Меркушин // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 2001. – № 3. – Режим доступа : <http://www.evolutio.info/index.php?>
15. Міжнародна співпраця органів внутрішніх справ у боротьбі з транснаціональною злочинністю : матеріали Міжнар. конф., м. Кишинів. – Режим доступа : <http://www.dli.donetsk.ua/index.php?>
16. Про затвердження Державної програми протидії торгівлі людьми на період до 2010 року : постанова Кабінету Міністрів України від 7 берез. 2007 р. № 410. – Режим доступа : <http://www.dcz.gov.ua/.../article?>

17. Лобойко Л. М. Кримінально-процесуальне право: курс лекцій : навч. посіб. / Л. М. Лобойко. – К., 2005.

18. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (ETS № 90) від 27.01.1977. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/.../main.cgi?nreg=994_331.

19. Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах (ETS № 73) від 15.05.1972. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/.../main.cgi?nreg=994_008.

20. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/.../main.cgi?nreg=995_036.

21. Місце спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю СБ України у протидії транснаціональному наркобізнесу. – Режим доступу : <http://www.ukreferat.com/index.php?...>; Проблеми протидії транснаціональній організованій злочинності : наук.-практ. посіб. / [М.Г. Вербенський, Р.М. Безхлібник, А.І. Берлач та ін.] ; за заг. ред. М.Г. Вербенського. – Х., 2010.

Витвицкий А. С. Состояние развития представлений о тактике расследования преступлений, совершенных организованными преступными группировками с международными связями. Определено состояние развития представлений о тактике расследования преступлений, совершенных организованными преступными группировками с международными связями.

Ключевые слова: *преступление, организованные преступные группировки, борьба, криминальная среда.*

Vitvitskiy F. S. The state of development of conceptions about tactics of investigation crimes committed by organized criminal groups with international connections. The author has identified the following significant problems that complicate the investigation of criminal cases against transnational crime: different approaches to domestic laws of participating in investigation of transnational crimes, to determine the degree of public danger of the committed offenses; absence in Ukraine and in CIS of appropriate legal framework of combating transnational organized crime makes it a substitute for taking measures of organizational and institutional nature; absence of multilateral agreements of uniformity in the use and evaluation of the results of expert examination; ambiguity selection by investigating various states of expert methodologies and criteria for their admissibility; no single international registry of certified forensic examination, which would contain a list of all methods adopted for use forensic experts in the country involved in the investigation of transnational crime; lack of a unified system of training and retraining of expert personnel; lack of comprehensive methodological review provided conclusions, quality control studies, eligibility criteria, or adequacy of the used instrument base, instrumental equipment and materials, common methodologies exchange experiences, tendencies to conduct joint research and experimentation, etc.; lack of uniform transnationalized concepts and standardization of forensic and organizational issues of investigation these types of crimes; lack of section in current legislation of Ukraine that provides international legal cooperation in the investigation of crimes; lack of an independent international organization that combines the forensic institute in different countries in a single scientific methodology and legal framework and common international standards and criteria for certifying compliance with these standards; no mechanism for the formation and operation of international investigative team, international coordinating bodies to rapidly implement legal use in the investigation of transnational crime, lack of institute of permanent representatives in adjacent regions of different countries; lack of transnational techniques of various multinational tactical operations that are planned to be joint meetings of law enforcement agencies of different countries engaged in investigating criminal cases; unsufficiently high level of theoretical and legal knowledge and practical skills of investigator and operational-search staff of law enforcement bodies of Ukraine involved in the investigation of transnational crimes.

Keywords: *crime, organized criminal groups, fight, criminal environment.*

Надійшла до редакції 04.07.2013